

főváros a tanács kezelése alatt álló fővárosi pénzalapot a főváros területén elbírt egyenes államadók másfél százalékával dotálni. Ezt az összeget a főváros utadó kivételével fogja fedezni, melyet a földadó, házadó, kereseti adó, nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyesületek adója, bányaadó, tőkekamatadó és a járadékadó másfél százalékában állapított meg és értesíti a tanácsot, hogy a befolyandó összegeket havonként fogja elszámolni és beszállítani. E módozatot a tanács elfogadván, jóváhagyás iránt felterjesztést intéz a kereskedelmi miniszterhez. A Duna szabályozása folytán nyert *lágymányosi telkek feltöltésének megkezdése* érdekében felkéri a tanács a földművelésügyi minisztert, hogy a Duna kötrésánál nyert anyagot erre a célra engedje át. A feltöltést a tanács felülről lefelé, egyelőre az összekötő vasuti hidig kívánja eszközölni s azzal okolja meg, hogy e vidéken máris keletkezében van egy gyár, t. i. a Zsolnay-féle majolika-gyár, melyhez, ha a terület feltöltetik, előreláthatólag más gyári vállalatok is csatlakoznának, számíthat a negyedik hid épülésére is. A X. ker. Orczy-uton építendő kálvária terveihez a tanács azzal a megjegyzéssel járul hozzá, hogy a statiók megerősíttessenek, a kápolna kupolája pedig emeltesse. A Lipótkörut visegrádi utca és Margit-híd közötti szakaszának végleges rendezése érdekében a tanács általános árlejtés kiírását határozza el. Az I. kerületi Horváth-kertben tervezett gyermekjátékhely létesítéséhez a tanács elvben hozzájárul, de kívánja, hogy a játékhely a cél érdekében megfelelően nagyobbíttassék. Fascho-Moys Sándor dr. jelezve, hogy sok helyütt a házerek csatornáiból még mindig a gyaloguton folyik el a víz és köztisztasági és biztossági szempontból igen sok kellemetlenséget és bajt okoz, figyelmébe ajánlja a tanácsnak, hogy ez állapot orvoslása végett intézkedjék. E felszólalás folytán atásítja a tanács a műszaki osztályt, hogy ezt a dolgot tanulmánya tárgyává tévén, mielőbb javaslatot terjesztszen elő. Végül magánépítési ügyeket intéztek el.

— **A lipótvárosi templom építési művezetői állása.** Ybl Miklós halálával megtresedett. A templom-építő bizottság művezetővé első helyen Kauser József, második helyen Hausmann Alajos és harmadik helyen Lechner Ödön műépítést hozta javaslatba. A tanács a közgyűlésnek Kauser Józsefet fogja ajánlani művezetőnek.

— **Iskolai könyvek.** A tanács ma döntött a közoktatásügyi bizottságnak az iskolai könyvekre vonatkozólag tett javaslatára. A tanács a-b-c-re a Komáromy-Lakits-féle, magyar olvasókönyvül a Barna-Hajnal-féle, magyar nyelvtanul a Belicza-féle, földrajzra Báthory Nándor, természettanra dr. Emericz, alkotmánytanra dr. Csiky Kálmán, történelemre Sebestyén, német nyelvyakorló könyvül Barna, végül számtanra Faludi könyvét fogadta el. A nem

kötelezett szerekre, mint Atlasz, szépírásminta stb.-ra marad az eddigi állapot.

— **A husárok.** A vásárigazgatóság hivatalos kimutatása szerint a marhahus ára az elmúlt héten átlag számítás szerint 635 kr volt.

— **A villamos vasutak szerződéseinek egyesítésére** vonatkozó közgyűlési határozat ellen Rácz Károly dr. bizottsági tag a belügyminiszterhez felelőbevetett.

— **A Körvintéri katonai szertárépület** el-távolítása végett a második kerületi bizottsági tagok azt indítványozták, hogy azt a főváros szerezzé meg és bontassa le. A hadügyminiszterium kész volt az épületet bírói becslés alapján a fővárosnak átengedni, a telekeladó bizottság azonban a bírói becslés alapjául megállapított ötvenezer forint vételárát sokalta s az épület megszerzésének elejtését javasolta. A második kerületi bizottsági tagok most azt kéri, hogy a jelzett ingatlant ne készpénzen vegye meg a főváros, hanem cserélje el azt egy más telekért, esetleg épületért, vagy pedig ha ezt sem látná célszerűnek, építse föl a nyulkaszárnya második emeletét s annak egyik feltételül a szertár átengedését is kösse ki.

— **Adóügy.** A tanács felhívja a nyilvános számadásra kötelezett vállalatokat és egyesületeket, hogy az ez évre terhükre előírandó adók megállapításának alapjául szolgáló vallomásaikat (mérlegeiket) az 1875. évi 24. t. c. 10. szakaszában megállapított módon felzárelve, március 31-ig a főváros m. kir. adófelügyelőség iktató hivatalában (vámpalota, I. emelet, 74. ajtó) nyújtsák be.

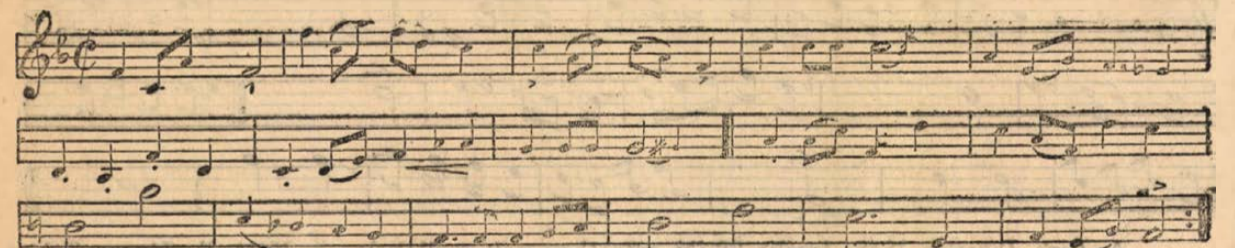
— **Népesezési mozgalom a fővárosban.** A múlt héten Budapesten élve született 404 gyermek, meghalt 261 személy, a születések tehát 143 esettel mulják fölül a halálozásokat. Az élveszülettek közt volt 193 fiú, 221 leány. A halottak közt volt 134 finemű, 127 nőnemű. Ez év 9 hetében élve született összesen 3374 gyermek, meghalt 2407 ember, a születések többete tehát 967.

IRODALOM és MŰVÉSZET.

Budapest, márc. 14.

* **(Műsorok.) Nemzeti színház.** Hétfőn: *Serge Panine*. Kedden: *Erdő szépe*. Szerdán: *VIII. Henrik*. Csütörtökön: *A nagymama*. Pénteken: *A harag*. A kecskébánci fürdőn először. Szombaton: ugyanaz másodsor. Vasárnap: ugyanaz harmadszor. — **A várszínházban:** Csütörtökön: *As új emberek*. Vasárnap: *Don Caesar de Bazan*. — **Operaház:** Hétfőn: *Lohengrin*. Kedden: *Bánk Bán*. Szerdán: *Vióra*. Csütörtökön: *Parasztbecsület és Csárdás*. Pénteken: Az operaház zárva. Szombaton: *Hugonották*. Vasárnap: *Vióra*. — **Népszínház:** Vasárnap: *Zsuzsika*. Hétfőn: *Szegény Jonathán*. Kedden: *Denevér*. Szerdán: *Zsuzsika*. Csütörtökön: *A sühanc*. Pénteken: *Zsuzsika*. Szombaton: *Tékozló fiu* 1-ször. Vasárnap: ugyanez.

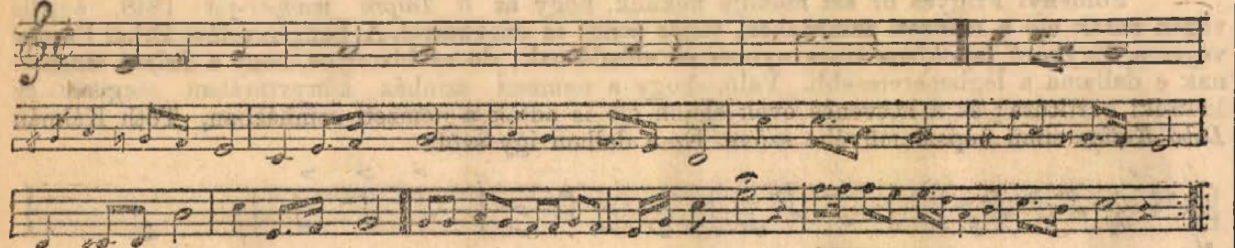
Ime Hajdu László 1848. májusában megjelent *Talpra magyar, 1848. március 15., Petőfi Sándortól* című dala, mely kevésbbé ismeretes:

A Rózsavölgyi Honfihőség című darabjával „Hajdu László által összevealkelma ott” színtén 1848-iki *Talpra magyar* a következő:

Veres Pista cigányprimás is csinált nótát a *Talpra magyar*-ra 1848-ban. Így szól:

Szinnyei József ur szíves közleni velünk, hogy 1860-ban megjelent még egy *Talpra magyar*: „*Honfidal*. A pest-budai zenede által dícséretre méltatott pályamű. Írta Reton Sándor, zenéjét szerzé Nagy József, kiadta Mátray Gábor.” (*Magyar népdalok egyetemes gyűjteménye* II. füzet. 28. lap.) Ezt a dallamot nem ismerjük; de különben sem tartozik a kérdéshez, melyre nézve csak az 1848-iki szerzemények fontosak.

* **(A nemzeti színházban)** előkészültre ki-tűzettek *IV. László, A megboldogult (Fou Toupine francia vigjáték), Krakói barátok, Rákosi Jeni történeti színműve.*

* **(„A tékozló fiu.”)** Ez a címe Carré néma-játékának, mely többszörös elhalasztás után szombaton, e hó 21-én, kerül színpadra a népszínházban. A próbákat újra teljes erővel megkezdték belőle. A személyzetnek szokatlan feladattal kell ezúttal megküzdeni, mert a darabban se nem beszélnek, se nem táncolnak, hanem zenekíséret mellett arckifejezésekkel és mozdulatokkal játszó el az egész cselekményt. A főszerep F. H e g y i Aranka kezében van, a ki már teljesen fölépült, a próbákon is részt vesz s e szerepében lép föl először hosszas betegsége után. Nagyobb szerepet játszanak még kivül: Csongori Mariska, Klárné, Horváth Vince és Németh.

* **(A március 15-diki pályázat.)** Előttünk fekszik egész terjedelmében a népszínházi bizottság által kihirdetett, de meddő maradt népszínműpályázatról szóló jelentés. A jelentést Balogh Pál előadó írta s minthogy a március 15-ének színpadra vitelére új pályázat van kitűzve, átvesszük a jelentésből azt a részt, mely a pályázni készülőkre számára hasznos utmutatásul szolgálhat. E róz így szól:

A feladatot általában félreértették. Szíamú kívántatott tőlük, mely az 1848. március 15-diki budapesti eseményeket fölelevenítse a közönség előtt. S a pályázók egy része az egész szabadság harcra kiterjeszkedő látványos darabot próbált készíteni, csatajelenetekkel, tablókkel és apothéozisok egész sorozatával, másik része pedig a márciusi eseményekre közömbös családi drámába szötte bele durra és erőszakos ötlesekkel a sajtó felszabadításának és a muzeumkerti népgyűlésnek tömeges jelenetét. Hogy azok a családi drámák semmi szorosabb összefüggésben nincsenek a beléjük állított történeti képekkel s hogy főalakjaik ezekre semmi befolyást nem gyakorolnak, még a legkisebb hiba. Elfogadnók mi a pályakérdés oly megoldását is, mely a történeti elemek háttérbe állítja s elejébe épít egy erőteljes drámai kompozíciót, költött személyek küzdelmeivel, melyekből a kor eszméi, ellentétei, ösztönzésekesei hangzanak ki. De ilyen megkomponált drámának színét se láttuk az egész pályázaton. — Még a java művekben is abból áll a korrajz, hogy az emberek politizálnak, szerelmi konfliktusokból kerül ki a dráma teste, bohózatos intrikák vezetik a cselekményt, mely végül nagynehezen beletorkol a nagy forradalmi tablóba, hol elszavalják a Talpra magyart, a tömeg éljeneg s a szerelmes párok öszszekelnek. — Látszik, hogy csupa kezdők műveivel van dolgunk, kiknek a drámaiságról, a színpadravalóságról még kiskoruk a fogalmaik, egy estét betöltő színmű méreteihez nem volt gondolatuk s a szabadságnap ünnepe alkalmára csak anny mondanivalójuk akadt, a mennyi belefér egy-egy jól megírt jelenetbe, a többit hozzáírták, hogy a színmű kikerüljön. Ha már a pályaművek java ezen a színvonalon áll, képzeltető, milyen a selejtése. — Minden pályázat hirdetésekör özőnlepi szokott nálunk a hivatlanok sokadalma. — Éretlen diákok, kiérdemesült vén színészek, félművelt fantaszták, éhenkórászok rettenthetetlen csapata szedőzködik ilyenkor össze, hogy leírják azt a témádek naivitást, a mitől elméjük nehéz és szívük szorul. — Iszonyu munkát végeznek, míg alakot tudnak adni e képtelenségeknek, hisz a legtöbb még a helyesírással is hadilában áll. De azért elvégzik hűségesen s világért se maradnának el egy pályázatról sem. Akár csak az álomkörös vénasszonyok a kis latri buzásairól, kik szájkutól vonják el a garast, hogy rátehessek álmukra: látha megnyerik, — ugy a drámaírás ez apró lottójátékosai is legtöbbször kenyéradó pályájuktól, kötelességeiktől, józan érdekeiktől vonják meg azt az időt és munkát, melyet becsvágó szenvedélyük kielégítésére fecsérelnék. A pályabírák rendszerint a botránykozás hangján rivallnak rá e hivatlan csapatra, ugy akarva szétriasztani azt, mint a csöcseléket szokta a rendőri beavatkozás. Konstatáljuk, hogy a jelen pályázatban résztvett dolgozatok kilenczederésze ilyen forrásból eredt. De azért mi nem érzünk semmi megbotránykozást a hivatlanok e naiv igyekezete miatt. Bármint mondanánk is, ők a nyilt pályázatokból kizárhatók nem lesznek, — mindig ott voltak és soha el nem maradnak. Szánni való e törekvésük, de irigyelni való a szívósságok, melylyel száz kudarc után se szűnnek meg hinni önmagukban.

* **(Camarotta Ernesto)** olasz tenorista hétfői hangversenyének műsora: 1. Donizetti: románc az *Alba herceg* operából. 2. Zongorasám, előadja Lourié k. a. 3. a) Rotoli: *Népdal*, b) Tosti: *Non t'amo piu*, c) Gomes: nagy ária a *Guarany* operából. 4. Zongorasám, előadja Lourié k. a. 5. Verdi: románc a *Végez hatalma* operából.

* **(Mozart-ciklus.)** Agglúzy Károly második matinéján, melyet e hó 22-én, vasárnap, délután 3 órakor tart meg, Mozart e- és d-dur zongoraversenyén kívül egy XVII-ik századbeli dallam saját szerzésű változatait fogja előadni. A zenekart ez-uttal Gobbi Alajos zenedei karnagy igazgatja.

* **(A Graf-féle ókori arcképgyűjtemény)** csak néhány napig lesz a műcsarnokban látható